

pieczeństwo w Europie, przeciwnie rynek jej zbytu wzrasta

Rio de Janeiro.

TEATRY UPADAJĄ zupełnie w słońcu, a wzrasta liczba kin; publiczność mimo sążnyszych anonsów i mimo rzetelnej pracy artystów nie kwapi się do teatrów, które często świecą pustkami; wszystko biegnie do kin, gdzie jest tańsza, szybsza, lecz gdzie zabawa bynajmniej nie wychowująca ludzi. Wogóle synemy zabijają i usuną zupełnie teatry. Palacio Theatro i Theatro Republica zostają przemienione na synemy w Rio de Janeiro. Tak się dzieje na całym świecie

WYPRAWA BADACZA I PODRÓŻNIKA DYOTTA wróciła cało z głębi lasów do miasta Alajmuro — Xingu; Dyott wierzył już niewątpliwie, że podróżnik Fawcett którego on szukał między dzikimi szczepami Indian, już napewno nie żyje, został on przez dzikich Indian nad rzeką Keluene zamordowany.

Santa Catharina

STACJA INDIAN BOTUKU DÓW nad Rio Plate stanie się już wnet zupełnie dostępną; dotychczas dojeżdżało się tylko do domu uśaskawiacza i poskramiacza Eduarda i jeszcze 5 i pół kilometra trzeba było po przeprawie przez rzekę iść pieszo aż do właściwego posto dzikich, obecnie Eduardo buduje drogę kołową po prawej stronie rzeki w górę i wnet wygodnie dojeżdże się stacji Botokudów. Wogóle Botokudzi już zupełnie zgłodnieli, zachynają się już pojedynczemi rodzinami osiedlać, szukają pracy i służby i wnet rozpłyną się wśród ludności. Za kilka lat stacja zniknie.

Minas Geraes.

Prezydent tego stanu Antonio Carlos zgodził się, by jedną godzinę na tydzień w czasie zwykłych godzin szkolnych, wykładano i katechizm w szkołach dla dzieci. Jest to już skutek nie dawnego kongresu katechetycznego.

Bahia

BAHIA — Sławny i tak dłu go ścigany bandyta Lampeão o przechadza się bezkarnie w północno-zachodniej stronie stanu Gazyet bahijskie ogłaszają, że w Joazeiro kupował sobie konserwy, sardynki i broń; przechodził przez wioski Patamuti, Varzea i Ena, gdzie zakupił wiele żywności. Powiadał, że Lampeãoowi już się sprzykrzyły rabunki i zamąsła na ślady osiady w stanie Goyaz.

São Paulo.

DO ROZRUCHÓW ANTY-WOSKICH przyszło tu 24 i 25 go września, z blagiego stonunkowo powodu Dziennikarka brazylijska Maria Lacerda de Moura napisała w gazecie «O Combate», że manifestacje dla zmarłego w Rio lotnika włoskie go del Pretego są przesadane i zapewne Włochy takich manifestacji nie urządziłyby lotnikowi brazylijskiemu. Oburzył się na to włoski dziennik faszystowski w São Paulo «Il Piccolo» i spo-

niewierza pisarkę brazylijską w nieprzystojny sposób; z rozmaczem faszystowskim pisał «Piccolo» w dniach 20 i 21 go września: «My, należący do rasy tytu tysięcy lat, nasyca która dała światu i rzy cywilizację i blask wszelkich sztuk i nauk i która ogarnia świat i po rzymsku panuje... możemy kpić sobie z urągają głupców... MASONERIA poludniowo-amerykańska rozpoczęła swoje antyfaszystowskie harce... pierwsze hasło rzuciła masoneria chilijska lecz musiała zamilknąć... lecz nie zapominajcie: Rzym czuwa i nie żartuje... i t. d. — «A Combate» odpowiadał a «Piccolo» odgrywał się stale w tonie powyzszym, to samo stanowisko co «Piccolo» zajęła i włoska «Fanfulla», tylko «Difesa» redagowana przez antyfaszystów hrabiego Froila zajęła inne stanowisko. Przeciw takiemu tonowi gazet włoskich w São Paulo zaprotestowały gazety brazylijskie, w końcu oburzyła się młodzież ze szkół wyższych i ruszyła ławą na redakcję «Il Piccolo». Manifestanci wybili szyby w lokalu redakcji, pemolowali meble, zerwali czy wzięli 12 portretów Mussolini'ego i zniszczyli to wszystko na ulicy. Akademyki chcieli się rzucić na drukarnię «Piccola», lecz personal bronili jej przy pomocy rewolwerów, nado jakiś włoski bokser bił mocno nacierających akademików dopoki policja nie rozdzieliła walczących; z obu stron było kilku rannych. «Il Piccolo» zamiast się uspokoić zaczął żyć studentów, co znowu doprowadziło do drugiego najazdu na drukarnię, którą podpalamo ale straż w zarodku pożar zgasiła. W następstwie tego rozpoczęły się pochody manifestacyjne młodzieży po São Paulo, która wykrzykiwała na cześć Brazylii a na hańbę Włoch, Mussolini'ego i faszystów. Zwolna uspokoiły się umysły, lecz podniecenie jeszcze panuje dalej. Władze skonygowały policję i wojsko. Redakcja «Il Piccolo» strzeże 20 żołnierzy pieszych i 15 kawalerzystów, «Fanfulla» pilnuje 25 żołnierzy pieszych i 5 kawalerzystów, którzy co chwilę rozpedzają niedoroszków; konsulat włoski ma straż z 5 policjantów i 5 kawalerzystów i 20 żołnierzy z piechoty; mieszkania konsula pilnuje 10 policjantów, mieszkania redaktora «Piccola» 10 policjantów, towarzystwa «Fascio» pilnuje 15 żołnierzy pieszych i 5 kawalerzystów i t. d. Umysły zwolna się uspokajają; ambasador włoski Altolico ułożył się już z ministrem spraw zagranicznych Mangabeira i zjechał do São Paulo uspokajając faszystów. W innych miastach obudziło się oburzenie na faszystów jak: w Campinas, Ribeirão Preto i Kurytybie, gdzie jednak protesty miały przebieg pokojowy a policja nie dopuściła manifestantów przed włoskie konsulaty. Z okazji tego zaręgu rozpisyją się wszystkie gazety brazylijskie mniej lub więcej ostro, o'নারো dowieniu Brazylii, która jest dla wszystkich, lecz przedewszystkiem dla Brazylijan.

WALKA O WYTEPIENIE ZARAZY KAWOWEJ, która przy pomocy którego wyta-

ogarnęła już 20 municypów staje się w São Paulo coraz ostrzejszą. Większość faszystów nie chce słyszeć o tępieniu robozożka — świdrowca ryjkowca tak zwanego Stephanoderes; ciplantatorzy uprawiają fazendy kawy po dawnemu, dziko, jedynie dla wyzyskania ziemi i nie chcą przyjąć żadnych zaleceń instytutu biologicznego. Wobec tego prefekci municypalni z Campinas, Mogy Mirim i Amparo postanowili użyć środków przymusowych na niedbałych i obojętnych na wszystko plantatorów, a mianowicie: 1) nie dopuścić do ładowania na koleje kawy, pochodzącej z tych zarzązonych i zamiedbanych plantacji 2) ustanowić urzędników do kontroli fazend, 3) wezwać inspektorów miejskich do pomocy, 4) zniżyć cenę siufuretu, 5) wreszcie wprowadzić kary na niedbałych plantatorów w wysokości n. p. 10 kontów, które natychmiast ściągają należy

Ze swiata.

Francja.

NOWE UZDROWIENIE W LOURDES.

W czasie ostatnich, bardzo licznych pielgrzymek do Lourdes ze wszystkich państw europejskich, Biuro Lekarskie zanotowało nowe uzdrowienie francuskiej dziewczynki, 15-letniej Odetty Soumagnac z Frisse (Saône et Loire), chorej od dwóch miesięcy na ostrą padaczkę. Leczący ją doktor Verger zabronił jej udziału w pielgrzymce, to też kierownictwo pielgrzymki nie przyjęło jej pod swoją opieką. Matka chorej, oowodowana żywą wiarą, wbrew tym zakazom ojechała z córką do Lourdes następnym, wyciecznym pociągami. Do Lourdes przybyła 25 lipca. Tego samego dnia chorą zanurzono w wodzie cudownego źródła. Po chwili wyszła z niej sama, z okrzykiem: «Jestem uzdrowiona».

Biuro Lekarskie uznało fakt za cudowny.

Anglja.

Bezrobotnych w Anglii naliezoło 10 go września 1 milion 300 tysięcy a więc 247 tysięcy więcej niż przeszłego roku o tym samym czasie. (W Polsce spada już liczba bezrobotnych poniżej 100 tysięcy w letnich miesiącach Przyp. Red.)

Niemcy.

W Bremie napadli skrajni narodowcy niemieccy na konsula brazylijskiego p. Oscar Paranhos da Silva i ciężko go obili i podęptali, tak że bez zmysłów padł na ulicy; stało się to przez pomyłkę, gdyż konsula uważano za żyda z wyglądu, a żydom skrajni niemiecy tak zwani hitlerowcy wypowiedzieli bezwzględna walkę. Rząd niemiecki dał rządowi brazylijskiemu zupełną satysfakcję i przyrzekł ukarać winowajcę.

Chemik niemiecki Reddmann wynalazł środek chemiczny przy pomocy którego wyta-

rza chmury gęstej i ciężkie go dymu nad miastami, tak, że lotnicy nie widzą i nie mogą miast atakować bombami. Wykonano pierwsze próby w Boblingen i świetnie się udały

NIEMOCY POPEŁNIAŁY OKRUCIENSTWA W BELGJI.

Bruksela. — Prezydent Reichstagu Loeb w wywiadzie prasowym z przedstawicielem jednego z dzienników, wychodzących w Antwerpi, oświadczył, że zarządy, czynione Niemcom z powodu okrucieństw, popełnionych w Belgji, nie dadzą się niezem odeprzeć. Niemcy winny dać Belgji odszkodowanie moralne. Stwierdzenie niewinności Niemiec byłoby śmieszne. Niemożna jednak — dodał prezydent Loeb — mówić wyłącznie o odpowiedzialności jednostronnej. Niemcy będą miały prawo żądać ewakuowania Nadrenji i będą miały do tego bezwarunkowe prawo moralne w dniu, w którym rozbroją się wpłacając punktualnie sumy przypadające od nich z tytułu odszkodowań.

Hiszpanja

Lotnik Mola wznosił się do 11000 metrów wysokości nie na samolocie ale na balonie kształtu kuli i umarł w tej wysokości; balon opadł powoli z trupem lotnika; przyrządy zapisały wiernie wysokość, ciśnienie powietrza i temperaturę czyli ciepotę w tej wysokości.

Albanja

Nowy król albański przyjął tytuł Zogu I, a nie Skanderbeg III jak pisaliśmy, gdyż Skanderbeg I. — Jerzy Kastriota był katolikiem i bohaterem chrześcijańskim w walce z Turkami, gdy tymczasem Achmed Zogu jest mużulmanem, jak większość ludności Albanji, która ma tylko pół miliona ludności.

Rosja

«BILISMY ŻYDÓW DAWNIEJ BĘDZIEMY BILI TERAZ».

Ryga. — Charkowski «Komunist» donosi o wzroście ekcesów antysemickich na Ukrainie. W Zytomierzu robotnicy zamknęli żyda robotnika w przepelnionej parą łaźni i nie wypuszczali go dopóty, dopóty nie stracił przytomności. W Kijowie grupa komсомоłów z członkiem partji Moskalenską na czele, wtargnęła do mieszkania żyda Merszenberga i krzyżując: «bilismy żydów dawniej, będziemy bili teraz» poturbowali Merszenberga.

WSKUTEK REKWIZYCYI ZBOŻA WRZENIE NA UKRAJNIE OBJĘŁO SZEROKIE MASY.

Moskwa. — Generalny sekretarz ukraińskiej partji komunistycznej Kosior wygłosił na zgromadzeniu członków organizacji partyjnej w Charkowie przemówienie, w którym stwierdził istnienie niezadowolenia Ukrainy sowieckiej z po-

wodu rekwiizycji zboża i przemusowego eksportu tego zboża do Moskwy.

Niezadowolenie na Ukrainie szerzone jest, według twierdzeń Kosiora, przez «pellurowców», którzy rozpowszechniają na Ukrainie sowieckiej w wielkiej ilości odezwy, przedwosowieckie, drukowane poza granicami Rosji.

St. Zjednoczone AMERYKANIE PROJEKTUJĄ ZMIANĘ KALENDARZA.

W Waszyngtonie Departament Pracy rozesał okólnik do przedstawicieli świata naukowego, przemysłowego i do robotników celem zbadania, jak opinja zapatrjuje się na projekt zmiany kalendarza, w którym rok miałby 13 miesięcy, po cztery tygodnie każdy. Dotychczas nastędnego odpowiedzieli są naogół przychylnie. Jedynie przedstawiciele robotników znajdujący się w opozycji, którą mowiącują tem, że zmiana taka zmusi robotnika do płacenia komornego 13 zamiast 12 razy w roku.

Meksyk.

Calles, prezydent Meksyku znosi okrutny prześladowca księcości katolickiego ustępuje bezwzględnie 1-go grudnia z prezydentury; godność tymczasowego prezydenta Meksyku obejmie Portes Gil, który przeprowadzi wybory na nowego prezydenta w listopadzie 1929 roku

Telegramy z Polski.

Warszawa, 24 września. Wzdłuż pogranicza z Rosją wykryto organizację szpiegowską i wielu członków jej uwięziono. Jednego z tych szpiegów już rozstrzelano. — Jeden z oficerów nie będący w czynnej służbie, wykradł plan mobilizacyjny, za co został przez sąd wojenny skazany na śmierć i rozstrzelany. — Policja uwięziła setki szpiegów należących do organizacji szpiegowskiej na wschodzie Polski w Baranowiczach. Spółka ta szpiegowska składała się przeważnie z rosjan białych (czyli monarchistów rosyjskich, przeciwników rosjan czerwonych t. j. bolszewików Przyp. Red.)

Warszawa, 24 września. «Puhar narodów» przydziela jako nagrodę na międzynarodowych wyścigach konnych wygrała Polska. Włochy uzyskały czwarte miejsce

Pewna osoba (M. D.) zamiast wynagrodzenia za grzeszność i usługę wyświadczoną jej w drodze do Rio Grande do Sul przez niemiecanę ofiarując na Bursę Księży Misyjonarzy w Kurytybie 220000, a nie mając albusu dobroczyncy dzięki mu tą drogą za wyświadczoną pomoc.

Radka to już dzisiaj delikatnie sumienia i uczciwość, która nie mogła ubolewając sobie pomocy oddać wprost i dając równowagę samą na dobry cel.

WALNE ROCZNE ZEBRANIE ZWIĄZKU AMATORÓW SCENY odbędzie się dnia 12-go października b. r. o godzinie 2-giej po południu w Związku Polskim, na które zaprasza się wszystkich członków teg. Związku.

Dziewczynny służącej poszukuje w Rio de Janeiro i zetalesna rodzinna do wszelkich usług domowych. Rua José Bonifacio S. 2-gie piętro.

Przedsiębiorstwo Kinematograficzne — J. Muzzillo & Filhos.

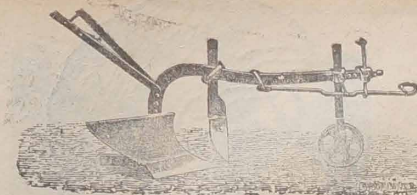
CAIXA POSTAL 534 — ADRES TELEGRAFICZNY ZILLO — CAIXA POSTAL 381

W Niedzielę 30 MATINÉE o 1,30 — REPUBLICA METRO NEVES 37, w 1 akcie. — ROSSI 162 film naturalny w 1 akcie. AVIADOR A MUQUE, komedia Metra w dwóch aktach. — O TERROR DAS FRONTEIRAS film Firsta w siedmiu aktach. — MEU COMMANDANTE film wspaniały z Jackie Coogan.

Niedziela wieczorem o godz. 7,30 — AMERICA CALVARIO DO AMOR Film Firsta National. Programo Serrador oraz Terror das Fronteiras wspaniały Film Firsta rozpowszechniony przez M. G. M. Brazylii z słynnym Ken Maynard.

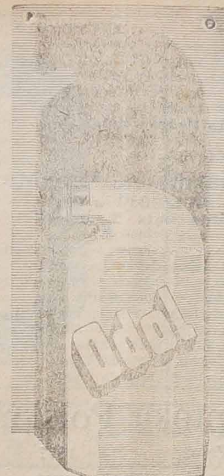
Niedziela 30-go wieczorem — REPUBLICA Calvario do Amor w 9 aktach z piękną KLARA BOW i ROBERTEM FRAZER. Film programu Serrador i inne wspaniałe filmy.

MEU COMMANDANTE w siedmiu aktach Dnia 1-go Października Dagfin 16 aktów sztuki niemieckiej Wspaniała produkcja UFY z Marcelle Albaia

Kolonisci! Przed zakupem przyrządów rolniczych powinniście szukać najpierw specjalnego składu gdzie są przyrządy bardzo dobre, gwarantowane, tanie i w ogóle gdzie jest wielki w nich wybór. Abyście nie stracili ani w czasie ani pieniędzy, udajcie się do składu:

CASA HACKRADDT, CURITYBA
RUA 15 DE NOVEMBRO N 96 - Caixa p. 420

Gdyby się wszyscy przekonali o przyjemnym zapachu w ustach po oczyszczeniu zębów, innego środka higienicznego do ust już by nie używali. Sprawa taka przyjemność w ustach, jak czyszczące kąpiel na ciele.

POLSKA PRACOWNIA OBUWIA

Przyjmujemy zamówienia na nowe obuwie oraz naprawa stare. Wielki wybór obuwia używanego tak męskiego jak damskiego; cena od 5\$ w górę. Można także nabawić i u nas bardzo tanie używane ubrania męskie. Polecamy się Rodakom.

Bolesław Bączniński i Józef Solis.

Praca Tiradentes N 21

POSZUKUJE SIĘ STOLARZY i towarzyszy, którzy chcą być i tacy, co się jeszcze nie sprawili dobrze w swoim fachu.

Tiburtnis & Cia.
Rua Barilo Rio Branco 338
Curityba

Ziemia na sprzedaż

8845 akców doskonałej ziemi, po niskiej cenie i warunkach przystępnych, można kupić w municyjnium Ypiranga, odległym o 15 mil od Ponta Grossa.

Kolonisci! Korzystając z okazji, Ziemia nadaje się pod uprawę wszelkich produktów rolniczych; posiada gęste herewale, pastwiska i lasy piniorowe. Okolica dość gęsto zaludniona przez rolników i hodowców bydła. Odwiecie miłe od tej ziemi przechodzi drogą samochodową z Ponta Grossa, do której jest Joadad drogą wozową. - Rodcy nie tracicie okazji!

Blizszych informacji udzieli: **Adam Sobociński i Marechal Mallet, Paraná.**

Pierwsze polskie Transatlantyczne Okręty pod polską flagą
Krakus 16,000 tonn
Swiatowid 16,000 tonn

JEDNOLITA TRZECIA KLASA.
Stała bezpośrednia komunikacja z polskiego portu Gdynia z Brazylią i Argentyną.
Bilety direkt do wszystkich miast Europy Centralnej. Doskonała organizacja przy sprządzaniu rodzin ze wszystkich miast Europy Centralnej a w szczególności z POLSKI
Informacje w języku polskim i brazylijskim udziela wyłącznie **PRZEDSTAWICIEL NA PARANE:**
P. TEOFIL G. VIDAL
RUA SÃO FRANCISCO N. 60.

Podagenci i t. d. - Na okręcie **TEOMACZ POLSKI** - Opieka nad kobietami i dziećmi i t. d.
AGENCI FIRMY:
Ludwig Bükowski, **Ponta Grossa** - Paraná - Praça Barão de Guarania N 4 - Caixa postal 174.
Júlio Szklarczyk - **Prudentópolis** - Paraná - Praça 15 de Novembro 4.
Albin Piotrowski - **Ivayá** - Paraná - Ludovic Hawryluk - **Itaty** - Paraná.
Stanisław Głuszczyński - **Marechal Mallet** - Paraná.
Józef Zawadzki & Cia - **Fluviópolis** - Paraná.
M. Kępczak - **Rio Claro** - Paraná.
Kłosa Rolnicze, adres Ks. Zdobych - **São Matheus** Paraná.
Francisco Pasternak - **Itayópolis** - Aito Paragnassu - Italo Santa Catharina.

Kolonisci!
Uwaga!

Potrzeba **Kolonistów** do uprawy kawy na fazendzie **SANTO ANTONIO** - municyjnium **S. ANTONIO PLATINA** 12 kilometrów od tego miasta.
Warunki kontraktu: Od kaszy 1000 sztuk kawy **300\$000** rocznie. **Wypłata co 60 dni**
UWAGA: Kolonista ma prawo sadić sobie eukurydy lub fiton między kawą dla siebie.
Warunki zbioru kawy: Płacić się od 75 litrów zebranej kawy 2\$000. Kolonista może sobie też zrobić dziennie 7\$000 poza swoją pracę.
Dom z podłoga, kryty dachówka oraz stajnia, pastwisko są do dyspozycji dla kolonisty. Przeprowadzić jąca firma ale już na miejscu.

Uwaga: Nie sprzedajemy ziemi; tylko chcemy ludzi jak powyżej na uprawę kawy w dobrym klimacie w Paranie. Potrzebujemy około 50 rodzin. Żywność i inne drobiazgi kolonista kupuje gdzie chce. Dopuszczamy robotnikom we wszystkim. W razie choroby my właściciele sami atarajmy się naszymi robotnikom o pomoc.

Informacji udzieli: Administrator (sobieście na tej fazendzie lub listownie).

ADRES:
Estefano Najm & Cia.
Santo Antonio da Platina
Paraná

Najlepsze nasione dostaje się tylko w **POLSKIM SKŁADZIE NA SION**. **Witold Zagotowicz** - Travessa Zabarias N 5. - Curitiba
Klinika Chirurgiczna przy ulicy 7 de Setembro N. 69, narożnik ulicy Bateliff - **Telefon N. 448.**
Chorych zamieszkoanych przyjmują się na stały pobyt. Nowy aparat Roetgen (Raio-X). Specjalność: choroby chirurgiczne, kobiece i dróg moczowych.
Dr. Antoni Rydygier

FABRYKA MEBLI
Leonarda Wolińskiego
Fabryka: Alameda D. Isabel 288 (24).
Biuro: Alameda D. Julia da Costa 58 - Curitiba - Paraná.
Przyjmujemy się obustalni oraz wykonujemy wszelką pracę w zakresie mebli różnego stylu, szafy, biura, przesła i t. p. Składowcazesy. Robotnikomsta. Polecamy się Rodakom. - **Swój do swego!**
Przedsiębiorcy i Kupcy ogłaszajcie się w »Ludzie«.

RODACY W PORTO UNIÃO
Zakupicie piękną działkę »Bolonina na Literatura Brasileira» w »Livraria Clito.

Kongres Eucharystyczny w Łodzi.

PAX CHRISTI!
Wny Panie Redaktorze »Ludzie! U nas w Łodzi i w ogóle w całej Polsce rozpanoszyła się w tym roku grypa, która kładzie na łóżka boleści do 500 osób dziennie, niotarych przez Kasę Chorych, a innych biedaków, co nie mają doktora, to zapadają i umierają, bo tam oko miłosierdzia nie zalyzy, gdyż nie wie, że tam taki może być chory, a jednakże jest u nas takich tysiące. Ołóż, mój drogi miły Przycielu! **przenieśmy się na chwilę do tej Polski,** za którą zapewne codziennie myśla biegniemy, pozyskaj swój tęskny wzrok ku wschodniej stronie za stołecem, może jaka ptaszyna przyniesie pozdrowienie od swoich a może tam na niebie jaka gwiazda zabłyśnie mi znaną, by choć na chwilę ukoiła ból serca. Leczą tam Opatrzność Boska ustawia tylko krzyże, krzyże na ziemi i krzyże na niebie, jakby chciały powiedzieć: będzie on Clito wartyżem aż do zgonu. Tak, lecz uczuć tęsknych biegnie za tą nieziemną Matką, która nie nam przecież nie dała, a tak jest kochana, tak drogą, drogą i miłą, że samo o niej wspomnienie napawa człowieka jakimś majestatem nieskończoności siły i wiary Ołóż. **Polska** jest dzielaj silna, mocna i potężna od morza do morza na mapie karabanku, która krwią swych synów i łzami matki, nie zalyzy, a dzisiaj im biogłowiwi całej narodzi i ze czią ich wspomina. Chciałabym tutaj wspomnieć cośkolwiek o uroczystościach i życiu, jakie tutaj wre u nas w mi-

łej Ojczyźnie, a szczególnie w Łodzi. Minął piękny Maj miesiąc Marii, gdzie Jej stopy na wszystkich ołtarzach katolickiej Polski w rzeszających stanęły kwiatkach, roznosząc woń miłości do wszystkich swych czciocieli i do dalekiej obojczy, hen za morze, do zamieszkałych na płaskach Riograndenskich. Minął bezpowrotnie, a z nim i nasze Zielone Świątki, gdzie już nie tylko świętych Pańskie w zieleni się przeplatają, ale i chaty, domy i mieszkanie w zieleni przystrojone, a w oknach i na balkonach palno zobabnie gęsto i zielonych brzożek i czysz gęsto i gęstych na labuznich, przystem drugi dzień Zielonych Świątki, przedtem miłośny pogodny, gdzie z Łodzi cztery kompanie z orkiestrami podążyły do Lagiewnik, w tym dniu sześćdziesiąt 12 kompanii, i tak, moją się zeszła; masa jedna była na cmentarzu a druga w kościele W Lagiewnikach jest teraz seminarjum duchowne »Kolejy Franciszkańców gdzie naukę pobiera 60 alumnów, jest tam obecnie dziesięciu księży i mają swoją parafę, tak że parafianie muszą im dać utrzymanie. Klasztor tak na zewnątrz, nury powprawione i na wprost od głównego wejścia głównej bramy zostały wykbięte drugie schody, po których wchodzi się z woku.

Po niezapomnianych wczelnościach do Łodzi, to już była dziesiąta godzina, więc tak nam przeszły Zielone Świątki. Na początek czerwca mieliśmy Boże Ciało; przez cały tydzień ołtarzy odbywały się procesje do całych miastec, schodzący jak i w czasie wszystkich kościelnych procesji i gierdanków przystrojone, w oknach i na balkonach powstawiane obrazy, przed którymi palono lampki oliwne, elektrękę lub też świece. U Stanisława Koski przy każdym ołtarzu wznosiło się wokoło po trzy salwy karabinowe. Nie wiem, wprost wyznaję, że usnęło, że brak jest słów do opisanja szczytowego tego wszystkiego, co się widzi i czuje tu w naszym kraju. Okno z mieszkania naszymy Rodak, na wschód, aszary z zewnątrz jest na wschód, pierwsze promienie słońca padają

do naszego mieszkania i gdy słońce ciemna swą zastoną okrywa świat cały, to przy otwartym oknie tęsknie się westchnięcia, a na niebie tylko gwiazdy migocą i tylko one lśnią, przywodząc na pamięć minione za oceanem chwile i do najbliższych sięgają nozud, aż znów poranne słońce o 2-jej przynosi z tanią milę pozdrowienia i znów po niedzieli następuje dni pracy i widak, jak się ludzie okryją oczędł krzątają i biegna z pędem. Tramwaje o godzinie 5-jej rano już przepelnione, a zająwszy do kościoła o tej godzinie. Robotnicy nie chcą jeszcze bez śniadania kłama u balustrady, w się Boskiem ośsem zasilili przybrał w swe szare kurki robotcy; wierza, że im tak dzieło rozpocznie i żeż musi być nie tylko ołtarz ale i dusza posłusna potrzebuje. (Codziennie rano w kościele Najsw. Marii Panny o 5-jej godzinie rano. Do dwustu ludzi przystępuje do Komunii Sw.) a kateża aż do 6-jej, to jest do prymału, komunikują nie drwony zwolnią tam sam lud pracujący, zmęczony i zakurzony o wtarsach brudnych i ogorzalony o kościółka na niespory; widział tam kornie pochylonych i starców i młodzień, bijących się w pierś z westchnieniem: »Panie nie moja ale Twoja niech się dzieje wola! Dałeś mi dzień cały żyć dla Twojej chwaly, dał wam powstać zdrowo przy otwartym oknie oddycham tyłem z pół zbrojem poroście przy, wnojejącymi kwiatami, miłem powietrzem, a w złotem promieniu słońca kąpiąc się w słońcu i jabłku, które też słońce przed naszym domem a dzieci sobie swawolnie brykają pod nimi na bosaka

Pójdzie Bogostawić Pana Wszyskiego dziękuję, niebo ciał. W jeden dzień pięciu nasza ziana Niochą spiewa Panu chwałę (słowo pieśni Eucharystycznej) Mito jest być w Polsce i żyć w Polsce. Odczuć to może ten tylko, kto tęskni za tą ziemią Matką. Też lania pora tak przyjmaj i miar, że ołowitek woląby na ciele

gardo, chociażby we wszyscy tutaj i zobaczenie i poczucie, co jest **Polska**, bo jej nie znacie. Jak piękna, bo zieleni przystrojona, kwiatami ozdobiona, przeleć całą naturą woli; chodźcie, którzy już od nie znacie, chodźcie którzy już od nie zdziwili i więcej po obojczy ziami się tutaj a ja tęsknie za miem i wyczuwam i wyglądam, momentu, w którym was tuż, wyserny bode mogła do swego macierzyńskiego serca przycisnąć, chociaż biednie jestem nieraz i głód mi doskwiera, jednakże ja was go kocham. Pójdźcie do mnie wszyscy, którzy za mną tęsknicie. Wasze nosy bezsensne, wasze trudy i znoje Bóg tam polczył. Wasze lzy i modlitwy wysłuchał i dał Jej Zmartwychwstanie. tohnał w Nia życie i ożywił ją niesmiertelną. Na ziemi i wolał Jej panowanie. Patrzcie dzieci, co ja już zrobiłam przez dziesięć lat mojej niewoli, nie zabliźnia, a już tyż się co nowych mam na sobie, które nie jest w stanie znieść musze, **nikt nie jest z mych synów zadowolony** ze mnie, sądzają na mnie, w twarz mi plaża, bo powiadają, że nie takiej mi chcieli Polski. Wipe woleliby, mnie widzieli znawcą skutą w kajdany alawoli jak przed wieki z cietnawą koroną biczowaną, bo powiadają: **Nie tak, jak my chcieli Polski.** Pomimo wszystko **kochajcie mnie** taka jaka jestem, a będę silna i mocna, bo za mną miliony mych synów staną gotowych iść do śmierci i żyć, by się nie dać porządnie na nowo. Spójrzmy na to szare życie nasze tutaj w tej kochanej Polsce. Szare życie ale jak obraz Polaka. Szare życie ale jak skienienie wyekwiłane przez pieśniarzy, wyciśnię, poprzedzone przez tył, męczenników dla których niezem był kajdany. Sybir, niewola; oni za Matką oświaki, Gurki męczony, oświaki, wypędzali z krolestwa, zakonna wsiem zmartwychwstała. Cudownia, znowuż znieść musiałe straszny i żylę, gnaz w zaraniu życia, balowatami wole, w której ugnaz nasz kraj żył tonal. Ci którzy z nas Kłjowa wrócili zmęczeni, opu-

ADWOKACI

Prof. Dr. Fr. R. de Azevedo Macedo
Dr. James Portugal Macedo
Dr. Ja. Grabski
Praca Tiradentes N 52, nad Księgarnią CURITYBA.

FABRYKA KAWY IVOVNE

Jedyna fabryka kawy która wrebła czy się a więc bez żadnej domieszki. Kawy jest uznana jako najlepsza w Paranie. Kuy, ze zama siewca tylko kawa **Ivonne** Travessa Gijuno Marcondes N. 9

Właściciele: **Guilherme Kłos i Barbosa**

szeli-ego i zdawał by się mogło, że miliony usnęły, bo stary żołnierz łag zmęczony i zniechęcony i zdemoralizowany i już serce Polski zostawione na pastwę losu miało być przez ciemiężcę zagrabione. Lud 50-ki nie rusza się siemiężny brat, z utęsknieniem wyekwiłe bolszewika i wzycha za nim, trudno odwrót naszemu wojakowi, pobożal krowy i bydło, by nasi z głodu pomarli. Lecz Opatrzność Boska czuwała nad Państwem Polskim; czuwała nad swoim Krolestwem i w ciężkich dniach smutku wyratowała je i oto jakby z pod ziemi zaczął ród naród, co godzina zlatywały się tysiące i tysiące do obrony Ojczyzny. Oto zlatyż w okolicach Łodzi, na polach i ulicach mustrujące się grupy ludzi. Powiadają, że na zw **Ojczyźnie straponiej** w jak ciężkiej chwili rzucała się **pierwsza inteligencja**, rzemieślnik, bo chłop i lud jak go wówczas zwano, **nie chciał iść na obronę ojczyzny.** Pobięły więc dzieci i widziałeś je, jak pouczające u podługom białego do dwudziestych muskaczy do Warszawy. Kina posamykano a niewiasty Państwo wyzwały zlatyż z hotelów i restauracji, próżniaków i wolały na **front co żywo biegnijcie** dziś, bo jutro mo być już zapóźno i wleściu z Łodzi, pierwsza Chrześcijańska demokracja popisywała z rzemieślnikami, strażakami i studentami i Ks. Skorpuka rektorem Szkół Łódzkiej na ozie i legł na szaf szaf Warszawy 15-go sierpnia, bu **dząc swą śmiercią cały naród** C. d. n.

DZIELNA ZAKONNICA

Z Bytomia donoszą: Zakonnicę siostrę Bonelinę z zakonu Norbertanków w Koźlu, powołującą z Bertanowej od chorego napastnika, który nieznany osobiście napastnik znowuż Krępką zakonnicą wsiem mierzył napastnikowi tak silny cios pięścią w twarz, że ten zalał się krwią i padł na ziemię ze złamaną kością nosową. Napastnika arezowałow.

Jeżeli życzyacie sobie

nabyć grunt, wybudować własny dom z ogródkiem w pobliżu miasta gdzie macie pracę to, zwróćcie się do nas i życzenia Wasze będą urzeczywistnione. — Wysłarczy, że obejrzycie naszą posiadłość „Villa Schimmelpfenig” a przekonacie się jako ma piękne i zdrowe położenie, że jest blisko miasta, bo 20 minut od Centrum, obok nowego wodociągu Posiadłość zaopatrzona jest w światło elektryczne. W krótkim czasie sprzedano już 300 lotów ziemi, wybudowano 80 domów i rozpoczęto budowę innych: — Lot zawiera od 500 do 1000 metrów kwadratowych.

Tamże ofiarujemy kwadre, graniczącą z czterema ulicami, zawierającą 10 tysięcy metrów kwadratowych, z pinjami, już ogrodzoną i odpowiednią dla wybudowania sanatorium.

Również sprzedamy willę zawierającą murywany dom z 16 dużymi pokojami, drewniany dom i garaż. Wszystkie zaopatrzone w światło elektryczne i kanalizację. Ogród pełen krzewów winogrodowych i innych drzew owocowych; 7 tysięcy metrów kwadratowych obszaru ziemi, piękny widok na miasto.

Hugo Lange Irapica. Po obu stronach linii kolejowej Norte Parana, 30 minut od centrum miasta. Przepiękne położenie.

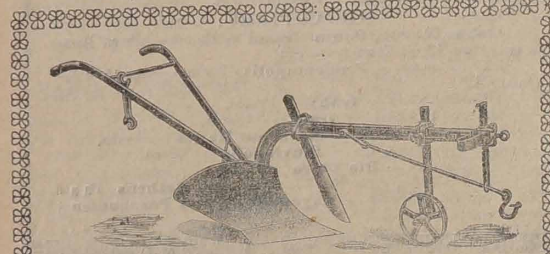
Cearadinho. Szakry po 2 do 3 akierów; słoneczna strona; grunt odpowiedni do sadzenia owoców, jarzyn i wina.

Ceny przystępne, długoterminowe spłaty. Procentów za czas nie obliczamy. Gwarancja aktu posiadania.

Świadectwo własności jak również plany zatwierdzone przez Prefekturę są w naszym posiadaniu. Blizszych informacji udziela

Firma IRMAOS PACIORNIK

PRACA CORONEL ENES 6 - CURITYBA.

Każdy Kolonista chcąc mieć dobre plugi nie powinien ich kupować gdzieś tylko szukać ich w składzie jak w **CASA METAL**

CURITYBA, Rua 15 de Novembro 44 - Caixa Postal 140
Jose Hauer Junior & Cia.
gdzie są plugi stalowe tanie i gwarantowane.

Znawcy piją tylko

Cruzeiro Pilsen i Pomba

SA TO NAJLEPSZE I NAJZDROWSZE PIWA.

Cervejaria Cruzeiro
Caixa postal 180 - Telefon 495.

RODACY W RIO NEGRO LMA
FBA I Tak, cenne dzieło: „Polonia na Literatura Brasileira” możecie nabyć u Afonso Gama Junior - Rua 15 de Março N. 4.

KORESPONDENCJE.

ŻYCIE POLSKIE W KOLONII
MARIANNA PIMENTEL (Rio Grande do Sul)

Szanowna Redakcjo Ludu!
Proszę o łaskawe umieszczenie na szpaltach swojego zaszczytnego pisma następujących wiadomości. Przedewszystkiem mam na myśli opisać pracę ozoigodnego kapłana **Aleksandra Studzińskiego** w parafii Marianna Pimentel, po nieważ przez długi przebieg choroby był brak decyzja na tej kolonii kapłana stalego; niekiedy dojeżdżałi pasterze polscy ze **São Feliciano** i ci mieli lud pocięzający, za co im parafia składała wdzięczność. Dzieło to sprawiła bardzo rzetelny widok, bo u każdego członka widzimy piękny medalik na czerwonej wstążce i po tem każdy może wnosić, że już parafia poszła na przód. Następnie ozoigodny kapłan wziął się szczerze do pracy, aże by możliwe było zgromadzić kapitał na reparaację kościoła. Ozoigodny Pasterz nie chce obciążać ludu swego; pragnie znaleźć do każdego jakąś kwotę i to możliwe że mogłoby wypsąd zbyt dużo, więc postanowił inożę działać, aby nie obciążać parafjan, ale innym sposobem zebrać fundusz na kościół. Oidż postanowił ksiądz urządzić na każdy odpust tak zwana paska, leilão na paska i leilão rzeczy doruczanych przez parafjan i to dało nam doskonały dochód. Poem ksiądz co niedziela postanowił chodzić po kościele z taça i zbierać co kto ofiaruje na kościół. Naturalnie jeżeli poszedł kładź zbierać, no to każdy kolonista wstydził się pocięzo się rękaw, włożył mila lub 50000 albo i więcej i to dało doskonały rezultat. Następnie Ksiądz Probozecz postanowił jeździć po liniach i poświęcać

domy a przy okazji prosić, żeby każdy coś ofiarował na kościół, co też kolonistom nie potrzeba było dwa razy powtarzać; każdy się przyszykował, że coś nie coś sobie leilão i tu podaje wynik jakichś dała doirzechozca zbiórka przy poświęcaniu domów. Na linii D. Ignacio zebrano na kościół 7185000, Mato Bier 3635000, parę rodzin polskich do Barão złożył 1305000, José Evaristo 8165000, Dr. Flores 8008000, Saint Brisson 6503800, linja Dr. Azevedo 2128000, linja Vasques 4428000. Pewien polak nazwiskiem Piotr Murlik ofiarował puszkę do przechowywania N. Sakramentu, piękny prezent i inne rzeczy jak: Panna Jezusa w grobie, 2 ornaty; wszystko to z dobrej chęci, ale za staraniem ozoigodnego naszego Probozeca. Następnie jeden ob wyprawiał wesela, a że na weselu jest moda, że są ozoigony więc każdy z gości jak to jest zwyczajem daje na ozepek ile ma się po sobie, lecz ten obywatel nie chciał zbierać na ozepek dla siebie tylko że będzie się składać tak to jest zwyczaj zbierać, ale co zbierze to ofiaruje na kościół i tak zrobił. Poprosił naszego Probozeca na ono wesela i wieczorem zrobił ozecepiay, na które goście weselni ofiarowali razem sumę 1735000 i wreczył pan młody te sumę księdzu Probozcowi na kościół Pan Młody zrobił piękny postęp i należy tu jego imię wymienić w dowód szacunku i miłoty w dobie był Jan Mieszalski syn Franciszka Mieszalskiego. Model parze parafia żywy dobrego powożenia i światłobliwego pożycia za sobą. Następnie tu muszę jeszcze powrócić do naszego Probozeca, że Szanowni Czytelnicy mogą sobie wyobrazić i oazić pracę tego kapłana; oidż kiedy przybył i objął parafię w Marianna Pimentel, to było w kasie wszystkich parafjan około 3 tysięcy milrejęw, a dzisiaj już jest w kasie przeszło 11 tysięcy milrejęw, to jest, że od lutego do września za staraniem Księdza Probozeca wpłynęło do kasz przeszło 8 tysięcy milrejęw,

Leilão — LICYTACJA.
Kartego wieczora można nabyć na tej licytacji mączynia kubenne, szelkani materjaly kasmirowa, parasole, płótna, obuwie, bielizna, zegarki, ubrania gotowe i t. p. — Ko wystąpić z okazji. **João Pedro Curial** sprowadził Licytator. Biuro i skład: Avenida Luiz Xavier N 16.

Pharmacia Avenida DULCIDIO e Cia
Avenida Luiz Xavier 14 — Telefon 876
Dostarcza się lekarstwa wprost do domu. Wielki wybór w pierwszorzędnych drogeriach, w produktach chemicznych, w perfumach, w homeopatii i we wytworach nacjonalnych i zagranicznych. Import z najlepszych źródeł niemieckich i francuskich. Obsługa nawet w nocy w każdej chwili. Ceny umiarkowane a miejscie. Sprzedaż hurtowa i detaliczna.

Apteka Polska
Założona w roku 1877.
JOÃO VIDAL NETO
Curityba — Rua Floriano 22 — rog Mar. Deodoro Parana — Telefon 482.

Wielki wybór w drogerjach. Produkty chemiczne. Lekarstwa nacjonalne i zagraniczne. Recepty załatwia się szybko i z największą ostrożnością.
Konsultujam: D-rów Moreira, Borges de Macedo i t. d.
Najlepsz a apteka w mieście. Zafawia się zamówienia w dzień i w nocy.
Mówi się po polsku.

João Pedro Curial
Leiloeiro Oficial Matriculado as M.M. Junta Commercial do Estado e com Deposito no The. ura. Przyjmuje przedmioty i rzeczy ruchome i nieruchome na sprzedaż przez licytację **Leilão**. Ma zawsze na składzie szkła, maszyn; do szycia, różne narzędzia, kszmy, ubrania gotowe i dużo innych rzeczy. — Biuro i skład: Avenida Luiz Xavier 16 — Curityba.

Polska fabryka Makaronu i Kawy
São Miguel
Gontarski & Cia.
Curityba — Rua Iguaçu N 245 — Parana
Telefon 489 — Caixa postal 278
cięca Rodakom swoje wyroby w naszym gatunku.

JACOB DROMLEWICZ
Lekarz-Dentysta.
Zęby sztuczne i podniebieniem i bez podniebienia w złocie i kruszku. Flombowanie, wyjinowanie zębów bez bólu. Robota pierwszorzędn a i tania.
Curityba — Rua Riachuelo N 8

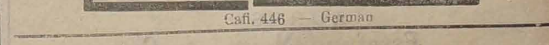

Ból zębów

jest jak to każdemu wiadomo, straszna udręka. Dawniej poprostu bólace zęby a dziś już nie trzeba tego robić. Przez użycie lekarstwa

CAFIASPIRINA

można sunąć ból zębów a następnie trzeba się udać do dentysty, by zabezpieczyć się przed ponownym bólem. — Przy zakupnie uważajcie, ozy się znajduje na każdej tabliczce, tubce, kopercie lub pastylce krzyż „Bayer“

Balsamo Santa Helena leczy reumatyzm, bóle pierstowe, bóle zębów, uszu, newralgie, kolki, świeże rany i t. p.

Uwaga: Przy zakupnie lekarstwa **Balsamo Santa Helena** trzeba żądać wydzielonej jak używać tego lekarstwa; lekarstwa bowiem tego nie zaywaja się przez picie tylko przez nadieranie.

BALSAMO SANTA HELENA jest do nabycia we wszystkich aptekach

Casa de Saude „São Francisco”

DOM ZDROWIA — KLINIKA PRYWATNA
DR. JORGE MEYER FILHO
Rua São Francisco N 25 — Curityba.
Specjalność: operacje, leczenie chorób kobiecych, pomoc przy porodach, zastosowanie sztucznego pneumothora z przy osobach cierpiących na płucą. — Nowoczesny aparat Roentgena. — Diatermia. — Sztuczne ultra fioletowe, promieniowanie aparatu Roentgena. — Przyjmuje od godziny 10-jej do 11 poł od 1-4

to jest więcej wpłynęło przez te 6 miesięcy w czasie pobytu Probozecz niż przez kilka lat przedtem; oto co znaczy uciwiała i sumienna praca dobrego Pasterza; gdy tak nasz Probozecz poprauje za dwa lata u nas, to jest pewne, że nie będzie reparaacja kościoła ale będzie postawiony nowy kościół duży i piękny, a wenezas nasza parafia będzie sływać daleko. Ale to wszystko możemy zawiądzęz tylko naszemu Probozcowi; żyjemy my tu tego ze szczerzego serca i jesteśmy zawsze mu na usługi i za posłuszni na każdy rozkaz i za wolanie, bo wiemy że nasza ofiara idzie na dobro ciele naszej parafii, za zęmy składamy staro-polekisz „Bóg zapłać”. Tu nadmienić muszę że napisałem i podałem wiadomości Szanownym Czytelnikom do wiadomości i innym osobom, że są księzka, co pracują i zasługują na uznanie nie tak jak to niejedni sobie wyobrażają, że księzka to darmozłady, nie nią robią; taki ożwiolatek to się okropnie myli i zasługuje na nagane. —
Nauczyoiel **Adam Kempka**

FELICJANOWO, (Rio Gr do Sul)
Obchód „Cudu nad Wisłą” w tym roku u nas to szczególne znaczenie, że był tutaj i przemawiał do ludzi pan inspektor **Kowalski** jako też i kilku innych uroznych świadków wojny bolszewickiej.

Pan Franciszek Koch, pan Jan Zawora i panna **Maria Zajkowska**, opowiedzieli nam swe wrażenia i wczesne. Dalsci czwartej klasy deklamowali pięknie wiersze. Pan **Karol Huszyski** z chórem śpiewackim wykonał przedsiłowne piosenki szkolne, jakoteż i hymny narodowe. **Ks. Konstanty Zajkowski** wyklamał znanie wielkiego napisu na ścianie kościoła jaśniejącego czerwonymi literami na białem półnie: „Cud nad Wisłą! Niech żyje Polska!”

Po otchodzie pan **Scielawski** zdjął fotografie z najstarszych gospodarzy, którzy usiedli na ławkach mająco poza sobą dziećmi zdjąłoją a przed sobą dziećmi siedzącą na ziemi. Obchód wywarł bardzo miłe wrażenie na obcych.

FELICJANOWO, 26 8 - 1928
(Rio Grande do Sul)

W naszym **Towarzystwie imienia księcia Józefa Poniatowskiego** odbył się dzisiaj (czwartego) odpust w tym roku. Po nabyciu stwój i kaszynu **Ks. Konstanty Zajkowski** polecał bardzo naszej dzieciwie, aby była wdzięczna rodzicom za wybudowanie tak obywatelskiej i wyprzedzającej i panna **Józefina Lempkowa** za to, że tak gorliwie pracuje jako nauczyciel.

Odbyła się inauguracyja obrazów historycznych: „Naczelnika T. Kościuszki”, „Racławskie”, „Nie zginął słońce Ziemi” i innych do których mamy przegotował pan **Gabriel Stelmaszczuk**. Pan inspektor **Kowalski** przemawiał do ludzi w sprawie akcji na „Echo Polskie”. Następnie zdjęto fotografie z budynku **Towarzystwa**, ludzi i dzieł obcych. Po wszystkim odbył się suty obiad w domu pana **Fran-**

ODZYSKAL MOWE.
8-letni chłopiec G. Porter z Rewer w Stanach Zjednoczonych był od urodzenia niemy, chociaż jego organ głosowy był normalny. — Przed paru dniami lekarz poradzil oju tegoż chłopca, by zedykował się wstać malca w niedziałką podróż samolotu. Doktor twierdził, że należy zaleknąć dziecko chłopcu pomocem w odzyskaniu mowy G. Portera posiadającego samolotu i pilot latał z nim z pół godziny. Nogle samolot stał się równowagą i począł odpusć ku północy. Przeszarony tem chłopcu wykladał krzyżek 6. Gdy samolot wykladał, chłopiec począł mówić normalnie.